

Materiał szkoleniowy nr 2 – Analiza naruszeń niezależności przez menedżera Mateusza

Menedżer Mateusz jest jednym a menedżerów Audytorzy JZP na zleceniu badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego GK Elektron CEE.

Żona Mateusza zakupiła pakiet akcji GK Elektro CEE bez wiedzy Mateusza. Mateusz zgłosił tę kwestię do kluczowego biegłego rewidenta. Firma Audytorzy JZP przeprowadziła analizę zagrożeń niezależności

Wynik analizy firmy Audytorzy JZP:

Prawo UE i Kodeks Etyki

Analiza przepisów Rozporządzenia UE oraz Kodeksu Etyki wskazuje na możliwość kontynuowania badania, po wdrożeniu odpowiednich działań naprawczych.

Przykłady możliwych działań naprawczych to:

- wyłączenie Mateusza z zespołu
- przegląd dokumentacji będącej pod kontrolą Mateusza przez dodatkowego biegłego rewidenta niezaangażowanego wcześniej w badanie.

Polskie przepisy

art. 66 ust 6. Ustawy o rachunkowości:

badanie sprawozdania finansowego przeprowadzone z naruszeniem przepisów [...] art. 69 ust. [...] 7 [...] ustawy o biegłych rewidentach [...] – jest nieważne z mocy prawa.

A art. 69 ust 7 Ustawy o biegłych rewidentach:

kluczowy biegły rewident, firma audytorska i jej pracownicy uczestniczący w przeprowadzaniu badania oraz osoba fizyczna biorąca bezpośredni udział w czynnościach w zakresie badania, z której usług korzysta lub którą nadzoruje kluczowy biegły rewident lub firma audytorska, a także osoby blisko z nimi związane [...] nie mogą posiadać ani czerpać istotnych i bezpośrednich korzyści z instrumentów finansowych, w tym z udziałów w kapitale własnym [...] przez jakąkolwiek badaną jednostkę objętą

SPRAWA NIE WYDAJE SIĘ BYĆ ŁATWA DO ROZWIĄZANIA

PATRZ TAKŻE: **Komunikat PANA dla komitetów audytu**

oraz **Komunikat PIBR**

Komunikat dla komitetów audytu w sprawie weryfikacji niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej

| 19.07.2022

Zgodnie z art. 128 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym w jednostkach zainteresowania publicznego działa komitet audytu, który jest komitetem do spraw audytu, o którym mowa w rozporządzeniu nr 537/2014. Członkowie komitetu audytu są powoływani przez radę nadzorczą lub inny organ nadzorczy lub kontrolny spośród członków tego organu.

Mając na uwadze motyw 24 dyrektywy 2014/56/UE [1], który wskazuje, że „Komitety ds. audytu (...) w badanej jednostce interesu publicznego mają decydującą rolę dla zapewniania wysokiej jakości badań ustawowych”, Polska Agencja Nadzoru Audytowego (Agencja) przypomina, że zadaniami komitetu audytu wymienionymi w art. 130 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym są, między innymi:

- kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz danej jednostki zainteresowania publicznego świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie;
- dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem w danej jednostce zainteresowania publicznego.

Agencja zwraca w szczególności uwagę na konieczność kontrolowania niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej zarówno przed podpisaniem (pierwszej) umowy na badanie jak i przed kontynuowaniem zlecenia przez firmę audytorską.

Agencja zwraca także uwagę, że zgodnie z art. 66 ust. 6 ustawy o rachunkowości badanie sprawozdania finansowego przeprowadzone **z naruszeniem:**

- **69 ust. 6, 7 i 9, art. 70, art. 72 ust. 2, art. 135 ust. 2 i art. 136** ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym,
- **4 i art. 5 oraz art. 17 ust. 1 akapit drugi i ust. 3** rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014

jest nieważne z mocy prawa. Należy zauważyć, że stwierdzenie nieważności z mocy prawa badania sprawozdania finansowego ma istotne konsekwencje dla uchwały zatwierdzającej takie sprawozdanie i **powoduje konieczność ponownego badania sprawozdania finansowego przez inną firmę audytorską, jak również może skutkować podważeniem zaufania do sprawozdania finansowego u interesariuszy danego podmiotu.**

Wskazując na powyższe Agencja przypomina, o odpowiedzialności członków komitetu audytu (oraz m. in. członków organów jednostki zainteresowania publicznego) wskazanej w art. 192 ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym a związanej m.in. z:

- brakiem polityki w zakresie świadczenia dodatkowych usług przez firmę audytorską,
podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci;
- brakiem polityki w zakresie wyboru firmy audytorskiej;
- nieprzestrzeganiem przepisów dotyczących:
 - a) wyboru firmy audytorskiej, w tym stosowania klauzul zabronionych,
 - b) zawarciem umowy o badanie na okres inny niż dozwolony obowiązującymi przepisami
 - c) obowiązkowych okresów karencji,
 - d) procedury wyboru firmy audytorskiej,
- nieprzestrzeganiem obowiązków związanych z rotacją firmy audytorskiej badającej sprawozdanie finansowe danej jednostki zainteresowania publicznego.

[1] DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2014/56/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2006/43/WE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Nieważność badania z mocy prawa

Udostępniamy interpretację przepisów prawa dotyczących nieważności badania zawartych w art. 66 ust. 6 ustawy o rachunkowości.

| 19.11.2020

Art. 66 ust. 6 ustawy o rachunkowości wskazuje, w jakich okolicznościach badanie sprawozdania finansowego jest nieważne z mocy prawa. Chodzi o naruszenie wymienionych w art. 66 ust. 6 ustawy o rachunkowości przepisów ustawy o biegłych rewidentach lub rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014, które odnoszą się do niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej. Interpretacja tego przepisu mogła rodzić wątpliwości, w związku z tym KRBR zwróciła się z prośbą do Ministerstwa Finansów o przedstawienie stanowiska.

Departament Efektywności Wydatków Publicznych i Rachunkowości w MF wyjaśnił, że **każde naruszenie przepisów wskazanych w art. 66 ust. 6 ustawy o rachunkowości skutkuje nieważnością badania z mocy prawa – niezależnie od stopnia naruszenia przepisów.**

W obecnym stanie prawnym nie ma podziału naruszeń na istotne lub mniej istotne, nie ma odstępstw ani skalowalności. Zagadnienie to jest niezwykle ważne nie tylko dla firm audytorskich i biegłych rewidentów, ale także dla klientów. Z uwagi na konsekwencje i odpowiedzialność, firmy audytorskie i biegli rewidentenci powinni zachować szczególną ostrożność, aby nie dopuścić do naruszenia tych przepisów.

Z pismem PIBR można zapoznać się [tutaj](#).

Treść odpowiedzi MF dostępna jest [tutaj](#).